

DE GRONDWET.

VERSCHIJNT

Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

ABONNEMENTSPRIJS:

Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . . . f 4.50.
Voor de overige steden des Rijks . . . . . " 5.50.

WOENSDAG 8 AUGUSTUS.

UITGEVER-DIRECTEUR:

C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.

Hoofd-Correspondenten M. Schooneveld en Zoon,
Beurssteeg, te Amsterdam.
Brieven franco aan het Bureau De Grondwet.
Jan Hendrikstraat, n°. 259.

PRIJS DER ADVERTENTIE:

Van één tot zes regels. . . . . f 1.00.
Voor elken regel meer. . . . . " 0.10.
Behalve de 35 cts. zegelgeld.
Aankondigingen van geboorte, huwelijk en overlijden
worden geplaatst tegen betaling van f 1, het zegel-
regt daaronder begrepen.

Het tractaat over Timor.

Men zal zich herinneren, dat dit tractaat, in de zitting der Tweede Kamer van 21 Junij jl., werd verworpen. Niettemin wenschen wij thans op deze zaak terug te komen; ook omdat de *Nieuwsbode* op hoogen en bitzen toon heeft volgehouden, hetgeen de heer VAN HALL heeft goedgevonden, te dier gelegenheid den heer VAN ZUIJLEN VAN NIJEVELT ten laste te leggen, om daardoor tot de conclusie te komen, dat de constitutionnele partij dit Ministerie *quand même* zou hemoefflijken, zelfs in zaken, die een harer voornaamste woordvoerders zou hebben tot stand gebragt. Reeds meer dan éénmaal hebben wij er voor ge-waarschuwd, om niet zoo voetstoets en zoo gaaf aan te nemen, wat de heer VAN HALL, als Minister, in de Kamer vertelt; want niet zelden — welligt doorgaans — komt men bij opzettelijke overweging tot de overtuiging, dat de *waarheid*, zelfs wat *feiten* betreft, niet ligt in hetgeen die Minister met zoo veel aplomb vooropzet. Dergelijke waarschuwingen zijn te meer van gewigt, omdat de meerderheid der Kamer niet zelden door de stoutheid en het aplomb der beweringen van den heer VAN HALL, zich laat brengen, waarheen die Minister haar brengen wil, en dan te laat leert inzien, dat men haar een kuur heeft doen ondergaan, die ons telkenmale de vergelijking van den heer BAUD — van de *knol* en den *citroen* — in levendige herinnering terugroept.

Gelijke taktiek is, ook bij de behandeling van het tractaat met Portugal, ontrent de regeling van grenzen op Timor, door den heer VAN ZUIJLEN VAN NIJEVELT en wij wenschen thans door sterk sprekende feiten op nieuw voor die taktiek, tot leering van de Kamer en het Volk, te waarschuwen, onder belofte van het, welk bij deze enkele waarschuwing niet te laten.

De heer VAN ZUIJLEN VAN NIJEVELT had, in verband met den oorsprong van het bestaande Ministerie — dat opgetreden was als eene, bij uitnemendheid Protestantsche Regering, waarvan bepaaldelijk de Minister van Buitenlandsche Zaken als de redder en beschermer van de (quasi) bedreigde Hervormde Kerk zich had opgeworpen — zijne bezwaren ingebracht tegen art. 10 van het tractaat, waarbij aan de R. Catholieke ingezetenen van de door Portugal uitgewisselde landstrecken vrijheid van godsdienst werd gewaarborgd, zonder dat in dat art. eenige reprocheit was opgenomen voor de Nederlandsche onderdanen, die, door uitwisseling van grondgebied, nu Portugesche onderdanen zouden worden.

Zelden beantwoordt de heer VAN HALL eene vraag betrekkelijk de wijze van zijn bestuur, of over de redenen zijner regeringsdaden met een bepaald en gemotiveerd antwoord; het is bijna altijd eene poging, om de vraag te *scarteren* en om den lastigen vrager met zich zelven in tegenspraak te brengen. Dan wordt er tevens niet zoo naauw op gelet in hoever aan de *waarheid* hulde of daaraan achromelijk te kort wordt gedaan. Dat was ook *hier* het geval; want op het be-zwaar, door den heer VAN ZUIJLEN geopperd, werd het volgende door den heer VAN HALL geantwoord:

Die Minister heeft de zaak van dit tractaat behandeld, in zijne correspondentie met het Departement van Kolonien, behandeld in zijne correspondentie met, en lastgevingen aan onzen zaak-gelastigde te Lissabon.

Die Minister had dus onder zijn oog het bewuste art. 10, en heeft hij nu als Minister een enkelen stap gedaan, waardoor hij gebond heeft dat artikel af te keuren, of heeft hij steeds gehandeld in den geest van handhaving en ratificatie van dit tractaat? Ik vind in de correspondentie van mijn Departement het laatste. De houding van de Nederlandsche Regering tegenover het gouvernement van Portugal was deze (en dat was eene zeer voorzigtige en goede houding, overeengekomen tusschen den toenmaligen Minister van Buitenlandsche Zaken en mijn ambtgenoot van de Kolonien): *het tractaat was gesloten*, maar vond in Lissabon geene groote toejuiching bij het centraal gouvernement, en onze Regering begreep, dat zij van hare zijde geen empressament moest toonen, en dat de Portugesche regering het gemakkelijker zou overgaan tot eene ratificatie, die onze Regering wenschelijk vond, zoo wij eene expectatieve houding hielden. Deze is dan ook altijd de geest geweest van de brieven, die van

het Ministerie van Buitenlandsche Zaken aan onzen zaakgelastigde te Lissabon over dit onderwerp zijn gescheven; *alleen van tijd tot tijd moest die zaakgelastigde aankloppen* bij den Portugeschen Minister van Buitenlandsche Zaken en vragen, of men ratificeerde al dan niet. En nu: *dat op den 23sten Maart 1853 door den toenmaligen Minister van Buitenlandsche Zaken, thans afgevaardigde uit Zwolle, is goedgekeurd eene nota, die onze zaakgelastigde te Lissabon had voorgesteld en die hij zou inleveren — eene nota, waarbij er op aangedrongen werd, dat men zich zou prononceren of men ratificeerde ja dan neen.*

Wij schromen niet te verklaren, dat al hetgeen door den heer VAN HALL hier werd aangevoerd, even zoo vele *onwaarheden* zijn.

Hij verklaart, dat de heer VAN ZUIJLEN steeds had gehandeld *in den geest van handhaving en ratificatie van het tractaat.*

dat *het tractaat was gesloten*; dat er van tijd tot tijd werd aangeklopt te Lissabon, *of men ratificeerde al dan niet.*

Het een is even *onwaar* als het ander, om de eenvoudige reden, dat, toen de heer VAN ZUIJLEN Minister was van Buitenlandsche Zaken, *er hoegenaamd geen tractaat bestond.*

Bij de aandachtige overweging van de officiële stukken, die aan de Tweede Kamer betrekkelijk deze zaak zijn overgelegd — en men mag hierbij niet uit het oog verliezen (want het is eene opmerkelijke omstandigheid), dat het *tractaat zelf* eerst op den *bijzonderen aandrang* der Kamer werd medegedeeld: zal hetgeen wij verklaren, ieder duidelijk in het oog springen.

Op 28 Augustus 1851 werd te Dilly gesloten — wat *het tractaat* betreft — *er werd aanvankelijk gesloten*: een *projet de traité* (ontwerp tot een tractaat) en op 28 November 1851 werd vastgesteld eene *convention supplémentaire* tot dit ontwerp. — Hier dient te worden opgemerkt, dat *destijds* de heer VAN ZUIJLEN geen Minister van Buitenlandsche Zaken geweest is.

Door wie werd dat *ontwerp* vastgesteld? Was het door de Nederlandsche en Portugesche *gouvernements*? *Volstrekt niet.* Dat plannetje, dat ruwe schetsje voor een tractaat was ontworpen door de gemengde commissie, belast met de afbakening der Nederl. en Portug. grenzen op Timor en Solor, zonder dat het zelfs *blijkt*, dat tot het maken van die schets, genoemde commissie door hare respectieve *gouvernements* was gevolmachtigd.

Daarentegen blijkt uit den inhoud van die *schets* met zoo vele woorden, dat door hetgeen daarin was opgenomen, geen der *gouvernements* eenigermate was *gebonden*.

Wij lezen *vooreerst* in den aanhef van het stuk van 28 Aug. 1851, dat die en die heeren *sont convenu de soumettre à l'approbation de leur Gouvernements respectifs le projet suivant.* (1) Het was derhalve niets anders dan een stuk ontworpen door de Commissie, en daarop werd eenvoudig aan de beide *Gouvernements* gevraagd: *Zóó denken wij er over; hoe vindt gij die regeling?* Later echter zag de Commissie in, dat zij het een en ander in hare eerste schets had vergeten, en daardoor ontstond de *convention supplémentaire* van 28 November.

Dat het niet meer was dan eene *schets* — alzo niets anders dan een *mogelijke grondslag* voor een tractaat — en dat die schets buiten de *gouvernements* om, was ontworpen: blijkt zoowel uit art. 10 van het *ontwerp* van 28 Aug. 1851 als uit art. 2 van de *supplétoire convention* van 28 November.

In art. 10 toch lezen wij *Au cas que le projet actuel ne fut par approuvé et confirmé PAR LES GOUVERNEMENTS de la Néerlande et du Portugal* enz., en in art. 2 *Si le projet de traité n'est par approuvé et confirmé PAR LES GOUVERNEMENTS D'EUROPE* enz. (2)

(1) Zijn overeengekomen om aan de goedkeuring hunner respectieve *gouvernements* het navolgende *ontwerp* te onderwerpen.

(2) Art. 10. *Ingeval het tegenwoordig ontwerp NIET werd goedgekeurd en bekrachtigd door de gouvernements in Nederland en Portugal, enz.*

Art. 2. *Indien het ontwerp-tractaat niet goedgekeurd en bekrachtigd wordt door de gouvernements in Europa enz.*

Het was, derhalve, eenvoudig een voorstel aan de beide *Gouvernements*, om op de grondslagen van hetgeen in de ontwerpen was vervat, onderhandelingen *tot het sluiten van een tractaat te openen.* Van dan ook, dat in die ontwerpen gemist wordt, al wat behoort tot een *tractaat*; noch de uitwisseling der wederzijdsche volmagten, noch de tijd van ratificatie is er in opgenomen.

Wanneer de heer VAN HALL derhalve zegt, *het tractaat was gesloten*, dan sprak hij eene *onwaarheid*; want uit niets is zelfs gebleken, dat de *Gouvernements* het later ééns waren geworden omtrent de *grondslagen* tot het tractaat, in die beide schetsen vervat.

De heer VAN ZUIJLEN heeft dan ook niet kunnen aankloppen: *of men ratificeerde al dan niet*; omdat de ratificatie onmogelijk is van een staatstuk, dat *niet bestaat.*

De heer VAN HALL, die geen groot vriend is van *mededeeling* van correspondentiën, maar wel om daaruit de eene of andere zinsnede ten zijnen voordeele voor te lezen, heeft zich dan ook ondanks zijne handigheid, *verpraat*; want na eene zinsnede te hebben voorgelezen uit eene nota, die de heer VAN ZUIJLEN zou hebben geschreven, komt hij tot de conclusie: *Men gaf dus aan het Portugesche Gouvernement in den mond, om zoo het geen tractaat wilde sluiten, dan ten minste eene approbation tacite te geven.* Ei, indien, zoo als hier boven staat te lezen *het tractaat was gesloten*: hoe kon dan de heer VAN ZUIJLEN later vragen: *of men geen tractaat wilde sluiten?*

Geheel overeenkomstig met de *waarheid* is dan ook geweest hetgeen de heer VAN ZUIJLEN, naar zijne laatste herinneringen omtrent eene zaak, waarin hij slechts voor den vorm was betrokken, heeft verklaard:

In allen geval, het waren slechts voorloopige overleggingen, de beëindiging der zaak was niet nabij, het onderzoek ging voort, er was alle waarschijnlijkheid, dat de zaak lang hangende zou blijven. Nog herinner ik mij onder de oogen te hebben gehad eene zeer volumineuse correspondentie, mij medegedeeld door mijn ambtgenoot voor Kolonien; want het gold hier eene zuiver koloniale zaak, waarin het Departement van Buitenlandsche Zaken alleen voor den vorm was betrokken. Nu geloof ik niet, dat, voor zoover de gemaakte aanmerkingen gerigt zijn tegen die territoriale schikkingen, de tegenwoordige Minister van Kolonien zich zal willen verschuilen achter den Minister van Kolonien, die zitting had in het vorig Kabinet. Wat mij betreft, ik beschouwde mij als zeer weinig bevoegd, om over deze zaak een oordeel te vellen; zoo weinig zelfs, dat ik mij niet herinneren kan, art. 10, waarvan hier sprake is, destijds te hebben gezien. Maar dit herinner ik mij, dat, toen ik dit artikel ontmoette in het *gesloten tractaat*, het mij dadelijk heeft getroffen, en ik durf wel verzekeren, dat, indien de zaak door mij ware voortgezet, en ik, zoo als nu deze Minister, ware geroepen geworden die ten einde te brengen, dat artikel mijne aandacht niet zou zijn ontgaan, en ik daartegen dezelfde zwaarigheid zou hebben geopperd als ik nu gemeend heb te moeten doen.

Art. 10 heeft de heer VAN ZUIJLEN inderdaad niet kunnen zien; want er bestond geen artikel 10, evenmin als eenig *tractaat*.

Al wat de heer VAN ZUIJLEN in dezen heeft gedaan was *aankloppen* — niet tot *ratificatie*; maar alleen over de vraag, *of men op de grondslagen der ontwerpen een tractaat zou willen sluiten.* De heer VAN ZUIJLEN had dan ook niet noodig, eenige aanmerking te maken over den *inhoud* der grondslagen; want dat zou *voorbarig* zijn geweest, buiten de orde, waarin elke geregelde zaak wordt afgehandeld; immers het betrof nog slechts het vaststellen van de *wijze waarop* de zaak tot stand zou komen.

De heer VAN HALL zelf erkent dat. Hij zegt toek, dat de heer VAN ZUIJLEN, te regt, eene *expectatieve* houding had aangenomen. Dit is begrijpelijk, wanneer het geldt *het sluiten van een tractaat*; maar dat is onmogelijk, wanneer het *ratificatie van een gesloten tractaat* betreft; want dan is de termijn van ratificatie van zelf reeds vastgesteld. Het was derhalve eene *nieuwe onwaarheid* toen de heer VAN HALL verzekerde, dat het gold: *eene erfenis van onze voorgangers, eene erfe-*

nis, die ik mede heb aanvaard met de overtuiging, dat dit tractaat voordelig is voor het land.

Het Ministerie had geen dergelijk tractaat tot erfenis nagelaten; onder dat Ministerie was het zelfs nog niet beslist of er wel een tractaat zou gesloten worden.

En het bewijs? Men vindt het daarin, dat het tractaat zelf — dat de Kamer — nota bene — slechts met moeite heeft kunnen bekomen — is gesloten op 6 October 1854 — en dus door den heer VAN HALL zelven.

Ware een tractaat gesloten geweest: de heer VAN HALL had niet nodig er een te sluiten; dan had hij enkel te doen, wat hij zeide dat de heer VAN ZUIJLEN gedaan heeft: aandringen op ratificatie.

En het is in het tractaat, door den heer VAN HALL gesloten, dat voorkomt het bekende art. 10; in dat tractaat leest men eene bepaling van ratificatie, en al wat dus de heer VAN HALL heeft gezegd, met het doel om den heer VAN ZUIJLEN in eene scheeve positie te brengen, was bezijden de waarheid. Het was het April-Ministerie, dat een tractaat gesloten heeft; het was de heer VAN HALL, die, daarover onderhandelende, zijne goedkeuring aan art. 10 heeft geschonken, dat geen onderwerp van discussie voor den heer VAN ZUIJLEN heeft kunnen zijn, omdat men toen nog niet wist of er wel eens een tractaat zou gesloten worden.

Buitenland.

ALGEMEEN OVERZICHT.

Het nieuws van den dag bepaalt zich voor een groot deel bij meerdere bijzonderheden omtrent de door den Thabor te Marseille aangebrachte berigten. De tijdingen uit de Krim zijn van den 29 en zijn in een paar woorden zamen te trekken: de oorlogswerken der geallieerden vorderen en de Russen zijn op hunne beurt niet minder ijverig.

Uit Azië geen nieuws. Uit Weenen wordt gemeld: Volgens alhier ontvangen berigten had eene Engelsche stoomsloop *Tangarog* verschuilende dagen gebombardeerd. Zij was echter den 25sten gestrand en door de Russen verbrand. De bemanning was gered. Berdianski was den 22 en 23sten hevig gebombardeerd.

Omer Pacha bevindt zich nog altijd te Konstantinopel. Men zag evenwel belangrijke operaties te gemoet. Een particuliere correspondentie der Parijsche *Presse* maakt gewag der benoeming van Mehemed-Kepresli-Bey, oud groot-vizier, tot voorzitter van den raad van den Tanzimat.

De terugroeping van generaal Canrobert in Frankrijk is thans aan geen twijfel meer onderhevig.

Volgens correspondentie uit Italië zou de Franse regering der pauselijke regering door tusschenkomst van haar gezant, nieuwe bedenkingen hebben doen aanbieden, omtrent de onvermijdelijke noodzakelijkheid om door hervorming de wanorde van het beheer in de Romeinsche staten te herstellen.

Twee vergaderingen van kardinaals werden naar aanleiding der bedenkingen aan dit belangrijk onderwerp toegewijd, maar de uitkomst zou negatief zijn.

De aanhangers van Mazzini doen weder van zich spreken. Het scheen, dat de Paus in het geheim consistorie van 26 Juli, een patriarch van Konstantinopel zou benoemen; maar zegt men, Frankrijk en Oostenrijk stelden ieder een verschillenden candidaat voor, waarom de Paus, ten einde het misnoegen van eene dezer beide mogendheden niet op te wekken, de benoeming verdaagde.

Men spreekt van onlusten in Ancona. In Hannover is eene nieuwe Koninklijke proclamatie uitgevaardigd, waarbij bevel wordt gegeven, om onmiddellijk uitvoering te geven aan besluiten van den Duitsehen Rijksdag, voorschrijvende het brengen van gewichtige wijzigingen in de grondwet van dat Koninkrijk.

FRANSCH POST.

De terugkomst van generaal Canrobert in Frankrijk is thans aan geen twijfel meer onderhevig. Zijne bevordering tot marschalk wordt ook als vrij zeker beschouwd. Deze bevordering zal noodwendig vergezeld gaan van die van generaal Pelissier tot dezelfde waardigheid. De tegenwoordige commandant en de oud-commandant zouden *ex a quo* beloond worden. Men zegt zelfs, dat binnen kort vier marschalkstaven zullen worden uitgereikt; maar er bestaat verschil van meening omtrent de namen dergenen wie deze onderscheiding zal te beurt vallen.

Sedert geruimen tijd sprak men van zonderlinge stukken, die bij de in Frankrijk in hechtenis genomen Spaansche uitgeweken waren gevonden, met betrekking tot de laatste gebeurtenissen en men verzekerde zelfs, dat aan die stukken openbaarheid zou worden gegeven en de bedreiging werd verwezenlijkt in het nummer van den *Constitutionnel* van den 5den dezer. Wij willen geen oordeel uitspreken over dit vreemdsoortig stuk; het woord is aan hen, die daarin op zoo zonderlinge wijze en zoo registreeks beschuldigd worden.

Wij spraken in de vorige week van de in-hechtenisneming eens broeders van Pianori; men zegt ook, dat men zich tijdens de jongste reis des Keizers naar de Pyrenesche gebergten zou verzekerd hebben van den persoon eens Italiaans, die op den spoorweg van Bordeaux plaats genomen had en tegelijk met Z. M. te Biarritz was aangekomen. Zijn heen en weder kruisen in den omtrek van het kasteel, had kwaad vermoeden opgewekt en hij werd gemakkelijker in hechtenis genomen, naardien men hem van zijn af reeds in het oog had gehouden. Naar zijn

uiterlijk te oordeelen, scheen hij wel een man van opvoeding te zijn. Overigens kunnen wij niet vermelden in welke mate dat feit — dat ons als juist wordt medegedeeld — van gewigt was.

De Keizer en de Keizerin zullen eerst Zaterdag den 11den St. Cloud betrekken.

Wij kunnen stellig mededeelen, dat in weêrwil der dément, welke aan de terugkeer van den Keizer en de Keizerin naar Biarritz, die nieuwe reis tegen den 7 September zal plaats hebben. Die rust is vooral voor de Keizerin noodig, wier steeds zwakke gezondheid wel zeer zou kunnen lijden door de vermoeijenis, welke dit verblijf der Koningin van Engeland te Parijs zal naar zich slepen en door de receptie, welke alstien zullen plaats hebben.

Ongetwijfeld om meer plaats in te ruimen voor het gevolg van H. M. Koningin Victoria, hebben alle vrouwen der bedienden van het kasteel St. Cloud dat, ingevolge een dezer dagen gegeven bevel, verlaten.

Onder de vreemdeingen van naam, die zich op dit oogenblik te Parijs bevinden, noemt men den hertog en den prins Terlonca van Rome, en de prins Gustave de Waza, vader eens prins, die eenige jaren geleden sleen bestemd te zijn om den Franschen troon te beklimmen.

De heer de Morny, die, in weêrwil der droevige canards, welke ten zijnen aanzien in omloop waren, zeer welvarende is, wordt eerdags te Parijs verwacht.

Wij ontleenen de volgende belangwekkende regels, met betrekking tot Frankrijks tegenwoordigen toestand, aan eene correspondentie van de *Independence Belge*:

Laat mij een oogenblik het onderzoek der discussie over de aanhangige vraagstukken ter zijde stellen, en een vlugtigen blik werpen op den tegenwoordigen toestand en levens zien, in welke mate Frankrijk, te midden der groote gebeurtenissen, welke plaats grijpen, de belangrijke oorlogswerken, waarmede het zich belast heeft, vriend en vijand fier onder de oogen kan zien. Financien, leger, vaderlandsliefte, heldhaftige soldaten, militaire administratie zonder weêrga in de geheele wereld, onuitputtelijke hulpbronnen, werkzaamheid, moed en genie, in een woord: het bezit alles wat materiële en morele kracht in den hoogsten graad uitmaakt. Niets ontbreekt dit land in den strijd, waarin het regt 't ter zijde staat, en waarin het zich met zoo loyale belangloosheid gewikkeld heeft; niets ontbreekt Frankrijk, wat eene roemvolle overwinning kan verzekeren, zoo kostbaar voor dat land en voor Europa.

Wij hebben een wonderlijk schouwspel voor oogen. Nauwelijks bekomen van de schokken eener omwenteling, die zijne edele neigingen verlamde en desorganiseerde; zijn koophandel, nijverheid en voortbrenging op hevige wijs schokte, nauwelijks bekomen, zeggen wij, van een schok, die bedierf al wat het leven eener natie vruchtbaar maakt en wat tot ijver aanzet en ziet hoe Frankrijk zich snel heeft verheven boven zijne wanhoop en zwakheid; hoe het zich op krachtvolle wijze heeft weten te herstellen.

Ziet, hoe Frankrijk door woord en daad, door diensten en voorbeelden, der geheele wereld zijne hooge en edele waarde doet aanschouwen! Ziet, hoe Frankrijk in deze zoo bewogen eeuw, het jaar 1855 met luister bezegelt.

In naam der Christenheid en ter bestrijding van regeringloosheid wordt Rome door Fransche troepen bezet. In naam der beschaving en ter bestrijding van barbaarscheid voltooit en verkrijgt Frankrijk den vrede, en wendt dien ten nutte van Algiers aan! In naam van het evenwigt en der orde van Europa, en ter bestrijding eener sinds lang dreigende eierzucht, bezet Frankrijk Konstantinopel, en voert het in de Krim strijd, om een vrede te erlangen, die alle regeeringen en alle volken bevredigt. In naam der onderscheidene wereldbelangen opent Frankrijk eene algemeene tentoonstelling, welke de aandacht tot zich trekt van staatslieden, staathuishoudkundigen en wijsgeeren, door luistervolle pracht, bevalligheid van smaak en sierlykheid, schoonheid der kunsten en de gelukkige voordeelingen, die, hetzij in de volmaking der hoedanigheid, of in vermindering van den prijs der voorwerpen van de eerste behoefte en algemeen gebruik, het welzijn van de arbeidende klasse verhoogen.

Maar die oorlog in de Krim: de meest vastberadene en zij die zaken in geene deele aazaar tillen, ofschoon dien krijg uit het oogpunt van een noodzakelijk keurende, meenden zich evenwel aan voor het land onaangename gevolgen te moeten onderwerpen, denkende aan de pogingen en opofferingen, welke hij zou eischen. Zou hij niet alle hulpbronnen, de beste krachten van Frankrijk uitputten? Zou hij geen jammervolle onrust baren? Wat zou in dien droevigen staat, waarin zich de zaken en denkbeelden bevinden, wet worden van koophandel, spoorwegen, welke hunne voltooiing naderen, van groote openbare werken, in mindere of meerdere mate gevorderd, van de bedrijvigheid, welke de zaken, gelukkig, door het herstel der orde hadden terug erlangd? Zouden de inkomsten der schatkist op geen noodlottige wijze verminderen, naarmate de oorlog meer geld verslindt en de uitgaven vermeerderden.

Frankrijks genie heeft geantwoord! Buitenslands voert het een roemvollen oorlog; inwendig bereikt het een ongelooftelijken bloei.

Ja, Frankrijk draagt even gemakkelijk als roemvol het gewigt van dien onmetelijken oorlog, en als om de regering dank te zeggen voor hetgeen zij voor zijne grootheid gewild heeft, beijvert zich het land om haar te toonen, dat het gereed is zich al die opofferingen te getroosten, welke de oorlog mogt vereischen; het ondersteunt haar met kracht in eene schitterende onderneming, welke niet dan tot het tijdperk des vredes schijnt te behooren; het maakt zich er een genoegen uit om haar te toonen en der wereld te doen aanschouwen, de luisterrijke en rijpe vruchten van zijn arbeid, den onuitputtelijken voorraad zijner rijkdommen en hulpbronnen.

Het is ook aan het krachtig initiatief, aan den verstandigen ijver van het volk te danken, dat kort na eene

verschrikkelijke revolutionaire crisis, na de bezwaren van een nadeeligen oogst en het lijden der obelera ondervonden te hebben: het is korten tijd na dit alles — zeggen wij — dat Frankrijk tegelijkertijd

Op acht honderd mijlen van zijn grondgebied, een reed langdurigen, hardnekkigen, verschiktelijken en onmetelijken grooten oorlog ondersteunt;

Een leger, uit 125,000 man bestaande, in de Krim onderhoudt, in alle behoeften van dien oorlog voorziet zoo al daar zijn: levensbehoefden, uitrusting, kleeding, kampement, enz. zulks met bewonderingswaardigen regelmatigheid en gemak en zonder nochtans zijne legers in Rome en Algiers te verwaarlozen;

Alle natien uitnoodigt tot den wedstrijd voor de wereldtentoonstelling, en daarop voor zich zelf, door zijne voortbrengselen, den luisterrijken rang inneemt, dien het op de Londensche tentoonstelling had bekleed;

Zijn spoorwegnet voltooit;

Zonder ophoud de uitvoering van groote werken, in het algemeen belang ondernemen, voortzet: schitterende werken bestemd tot gezondmaking en versaaijing van Parijs

Nieuwe instellingen tot verbetering van het lot de werkende klasse gedurende de jaren van arbeid en ouderdom in het leven roept en doteert;

Zijne inkomsten ziet vermeerderden door middel van belastingen, gemakkelijker en met minder kosten van voiging dan ooit betaald; zijn handel ziet uitbreiden, zijn nijverheid ontwikkelen, zijn invloed en zijn eredijs op Europeesche markt ziet toenemen;

Gewikkeld in een reusachtigen oorlog — waarvoor belangrijke markt afgesloten wordt — die onmetelijken opferingen eischt, en niet in gebreke blijft angst en droefheid te verspreiden, werkt, voortbrengt en meer dan ooit gebruikt en, eindelijk, met ongelooflijk gemak belangrijke sommen leent, door vrijwillige medewerking der bevolking.

Men weet het: de oorlog heeft exceptionele behoeften. De belasting zou daartoe niet voldoende zijn.

Eene eerste leening van twee honderd vijftig millioen werd in de maand Maart 1854 volteekend. Eene tweede leening van vijf honderd millioen was in de maand Januari van dit jaar noodzakelijk geworden. Eene derde leening van zeven honderd vijftig millioen is thans door de regering aangevraagd. Dit is te zamen reeds een bedrag van een halve miljard in zestien maanden tijds, ten behoeve van den oorlog gevraagd. Vindt het land den toestand zeer veranderd en weigert het? Het beantwoordt aan door de regering gedane heroop door haar vijf malen gevraagd o som aan te bieden.

Na de geestdrift geschetst te hebben om aan de leening deel te nemen, eindigt de schrijver zijn artikel aldus:

Frankrijk is altijd Frankrijk, en met fierheid sla ij snelheid van zijne voortgaande beweging sedert 1848 g. Ik weet ook te erkennen de wezenlijke diensten, welke de tegenwoordige regering het land bewezen heeft: e regering die Frankrijk na de hevige beroeringen der ringloosheid op den goeden weg geleid, tot zich zelf rug gebragt, en zijne neiging tot beschaving en vrgang opgewekt heeft. Ik zie het onmiskenbaar aande dat zij in den tegenwoordigen bloei heeft.

Ik meen dat men het haar, hoezeer wars van vleiende danken heeft dat de orde weder in het land herst en de belangen genoegzaam verzekerd werden, of een reusachtigen oorlog met geestkracht kon worden volgezet, zonder inwendig een droevigen terugslag te gevoelen. Ja, al die krachtbare toepassing van nutdenkbeelden, al dien goeden uitslag en bloei maken Frankrijk gelukkig, rijk, bewonderingswaardig en roemrijk door datgene wat den vrede eigen is, te midden van de wigtigste beslommeringen des oorlogs.

Wat heeft het dan wel niet te verwachten, want het zijn genie zal kunnen toewijden uitsluitend en alleen aan de werken van dien zoo gewenschten vrede, welke zijne wapenen zullen weten te veroveren?

Binnenland.

Gravenhage, 7 Augustus

Z. M. heeft aan mr. A. J. Zubli, te Amsterdam, vergaand verleend tot het oprigten van een overlevings-, lijfrenten- en weduwensfonds door onderlinge verzekering, en de daarvoor te worden reglement en tarieven goedgekeurd.

Z. M. heeft pensioen ten laste van den Staat verleend aan W. L. van Helten, gewezen opzichter bij den waterstaat, bedrage van f 400 's jaars; G. Wijs of Weijs, gewezen opzichter bij den Waterstaat, ten bedrage van f 600 's jaars, en G. L. gewezen brugwachter, ten bedrage van f 157 's jaars.

Z. M. heeft tot burgemeester van Westdongeradeel benoemd mr. B. H. Buma.

Z. M. heeft goedgevonden aan de commissie uit de Provinciale Staten van Groningen, belast met het onderzoek tot verbetering der onderscheiden scheepvaart-kanalen in die provincie, magtiging te verleenen om na het sluiten der Statenvergadering hare werkzaamheden voort te zetten.

Z. M. heeft tot assistent-ingenieur bij den rijkstellograaf benoemd den burgerlijken ingenieur J. J. van Kerkwijk.

In de zitting van den Gemeenteraad alhier van heden onder anderen ingekomen het verslag van de commissie voor de belastingen omtrent het belastingstelsel van onze gemeente. Dat verslag is verzonden naar de afdeeling der gemeente door de vergadering zijn zamengesteld.

Het ontwerp van algemeene politie-verordeningen is door genomen met 29 tegen 5 stemmen.

Na eenige discussie is besloten, andermaal te verdelgen eene beslissing over de wederom ter sprake gebragte

ropens het behoud der vleeschhat, hetzij van stadswegen
hetzij in particulier bezit. Dat besluit is genomen ten einde
omtrent de zaak nog nadere inlichtingen in te winnen.

Na eenige discussie is thans, met afwijking van het voor
twee jaren genomen besluit, met 14 tegen 11 stemmen
beslist, dat er in deze gemeente geen belasting op de
honden zal worden geheven. Daardoor is mitsdien komen te
vervallen het geheele ontwerp-reglement ropens die be-
lasting, nader door de commissie voorgesteld.

Op ainst. Woensdag, den 28 dezer, zal de gewone
audientie van den Minister van Koloniën geen plaats hebben.

De heer Lightenvelt, buitengewoon gezant en gevol-
machtigd minister van het Nederlandsche Hof bij dat van
Frankrijk, is heden morgen van zijn buitengoed nabij deze
residentie, na eenig verblijf aldaar, naar Parijs terugge-
keerd.

Den 25sten Julij jl. is te Heeze overleden de H.E.Gest.
Heer J. G. Kracker, gepensioneerde Luitenant-kolonel der
Infanterie.

In deze residentie zijn aangekomen en aan het hotel
Paulus afgestapt de heer Panhuys, commissaris des Konings
in de provincie Vriesland; de heer baron van Tuyl van
Serposkerken, van Vleuten, opperjagt-meester van Z. M.
den Koning en eene commissie uit de Prov. Staten van
Utrecht, bestaande uit de heeren baron Taets van Aine-
zongen, van der Poel, Zaan, Moorreen en Ras. Welke
heeren bij Z. M. zijn ontvangen en ten Hove gedineerd
hebben.

In de residentie zijn aangenomen en aan het hotel den
Maréchal de Turenne (hôtel Fuhri) afgestapt de heer
Witthen Duemil, Staatsraad, te Quadenbourg; de heer
Victor Baumgaster-Cruseus, auditeur militaire, te Dresden;
de heer I. Dutruich, en familie, komende van Majenne, en
de heeren Sodenkamp, kapitein in Ned. Indische dienst
komende van Batavia.

Voor de dienst bij den van Gouvernementswege op het
eiland Java daar te stellen electro-magnetischen telegraaf,
wordt verlangd een persoon, die, onder den titel van
opzichter, in het algemeen bestemd zal zijn, om de lijnen
te helpen oprigten, de kantoren in orde te brengen en
de toestellen te plaatsen en te regelen onder de onmid-
delijke bevelen van den met de directie over den telegraaf
te belasten ambtenaar, en voorts om op den voet aan
het onderhoud van de lijnen, kantoren en toestellen werk-
zaam te zijn. De voorwaarden, waarop zoodanig persoon
ter beschikking van den Gouverneur-Generaal van Ned.
Indië, zal worden gesteld, zijn de volgende: 1o. een voor-
loopig tractement van minstens f 60 's maands, gerekend
van den dag der aanstelling hier te lande; 2o. eene gra-
tificatie van f 200 voor uitrusting; 3o. een voorschot
ten beloope van vier maanden van het voorloopig tracte-
ment, te ontrenten op het einde der eerste maand; 4o. vrij
overtocht is bevestigd, zal zijn aangevoerd; 4o. vrij trans-
port met een klein bagage, onder genot van gewone
scheepsvoeding; 5o. een vast tractement van f 170 's maands,
ingaaude met den eersten dag der maand, volgende op
ingaaude van de aankomst op Java, welk tractement, hij ge-
trouwe pligbetrachting, telken 2 jaren wordt verhoogd
met f 50 's maands, totdat een maximum van f 500 's maands
zal zijn bereikt, zullende men zich voor den tijd van min-
stens zes achtereenvolgende jaren moeten verbinden aan
de dienst van den gouvernements-telegraaf in Nederl. Indië;
en ten 6o. eene vergoeding voor reis- en verblijfskosten bij
dienstreizen in Indië, overeenkomstig de aldaar bestaande
bepalingen.

De te benoemen persoon zal worden beschouwd als
burgerlijk ambtenaar in Nederlandsch Indië, zoodat op
hem van toepassing zullen zijn de aldaar bestaande bepalingen
omtrent de pensioenen voor burgerlijke ambtenaren
en hunne weduwen en weezen. Men zal zich bij request,
op zegel geschreven, moeten aanmelden bij het Ministerie
van Koloniën te 's Gravenhage, uiterlijk vóór den eersten
September dezes jaars, onder overlegging van bewijzen
van goed gedrag, van het bezit van een gezond gestel en
(Nederlander zijnde) van voldoening aan de wet op de
nationale militie. Men zal moeten bewijzen voldoende practi-
sche kennis te bezitten van alle telegraaf-toestellen, in-
zonderheid van die volgens Morse, en de noodige ge-
schiktheid om zoodanige toestellen te herstellen. — Bij
gelijke aanspraken zullen de voorkeur genieten: 1o. degenen,
die reeds eene dergelijke betrekking hebben waargenomen;
2o. ongetrouwde; 3o. Nederlanders van geboorte; 4o. die
den ouderdom van 34 jaren niet hebben bereikt. — Des
verlangd, zal men zich gedurende minstens acht dagen
aan een practisch onderzoek der kundigheden moeten onder-
werpen, terwijl, zoo noodig, ter verdere oefening ge-
durende eenigen tijd hier te lande de gelegenheid zal wor-
den verschaffd; in het laatste geval onder toekenning van
reis- en verblijfskosten.

Van regeringswege is, ten behoeve van sommige kamers
aan koophandel en fabrieken, verzonden eene uit Londen
aangekomen oppaaf van den in- en uitvoer en het verbruik
van de voornaamste vreemde en koloniale waren, — van
den uitvoer van Britsche en Iersche voortbrengselen, — van
de schepen in den vreemde handel en voor de kustvaart
gebruikt; — alles in het Verenigd Koninkrijk gedurende
de maand geëindigd, den 30 Junij jl., en de zes vorige
maanden.

Volgens opgave van het Ministerie van Financien, is aan
de verschillende kantoren van 's Rijks accijnzen over de
maand Julij jl. ontvangen aan suiker-accijnzen, in hoofdsom

opcenten en collectief zegel, een bedrag van tachtig duizend
een honderd een en twintig gulden en negentien cents.

Volgens de jongste bij het Departement van Koloniën
ontvangen berigten heerschen de pokken bij voortdoring
in Suriname, doch blijven zij haar goedaardig karakter
behouden.

In het begin der vorige maand hebben zich weder ge-
vallen van gele koorts onder de equipagien der aldaar lig-
gende koopvaardij-schepen voorgedaan, aan de gevolgen
waarvan eenige schepelingen zijn bezweken.

Ook op Curaçao is die ziekte nog heerschende: het getal
der aldaar in het hospitaal behandeld wordende lijders aan
de gele koorts bedroeg op den 11 Julij jl. 8 personen, en
waren er 4 overleden.

Volgens een berigt van Z. M. consul-generaal te Genua,
zijn aldaar gedurende het eerste halfjaar van 1855 regi-
streeks uit Nederland aangekomen 22 Nederlandsche schepen,
waarvan 17 uit Amsterdam en 5 uit Rotterdam, welke
aanbragten 5145 vaten suiker, 2550 zakken en 25 vaten
koffij, 4650 stuks ronde en 1026 stuks platte kazen, 70
vaten tabak, 31 zakken indigo, voorts enkele vaten kruid-
nagelen, kamfer, olie, wijn enz.

Uit vreemde havens kwamen 11 Nederlandsche sche-
pen, waarvan uit New-Castle, alsmede uit Glasgow en uit
Middlesbro 1 met steenkolen; uit Bahia 1 met koffij, suiker,
huiden, sigaren; uit Hamburg 3 met wijngeest, teer,
gegoten ijzer, koper, zaden enz.; uit Liverpool 1 met
ijzer, potasch, rhum, katoen en wol; uit Maroom 1 met
suiker; uit Laguna di Terminos en Gibraltar 1 met cam-
pêchehout.

Naar Nederland vertrokken 2 Nederlandsche schepen, en
wel naar Amsterdam, met olie, marmer en sukade.

Naar vreemde havens vertrokken 30 Nederlandsche sche-
pen, als naar Ivica 1, naar Setubal 2, naar Marseille 1,
naar Cetta 3, naar Gergenti 1, naar Cagliari 3, naar
Konstantinopel 1, alle in ballast; naar Malta 6 met mui-
ezels, naar Livorno 9 in ballast, 1 met diverse waren en
1 met een gedeelte der aangebragte lading, naar Hamburg
1 met marmer, olie en sukade. Een Nederlandsch schip
vertrok in ballast naar Suriname.

Voorts kwamen te Genua 2 vreemde schepen uit Am-
sterdam met koffij, suiker, krameryn, machines, papen,
wijngeest, muskaat-olie, rijst, kamfer enz.

Te Cagliari kwamen in de eerste helft van dit jaar 2
Nederlandsche schepen uit Rotterdam met suiker, waarvan
1 naar Elseneur en 1 naar Hellevoetsluis vertrokken is,
beide met zout.

Uit vreemde havens kwamen te Cagliari 5 Nederlandsche
schepen, als uit Malta 1 en uit Genua 4, alle in ballast;
daarvan vertrokken naar Elseneur 2 en naar Hellevoetsluis
2 met zout, en naar Corloforte 1 in ballast.

Te Savona kwamen in hetzelfde tijdvak 1 Nederlandsch
schip uit Rotterdam met 286 vaten suiker en 25 zakken
koffij, hetwelk in ballast vertrokken is naar Sicilië.

De Vreemde havens 8 Nederlandsche schepen met diverse
waren uit Genua, waarvan 2 naar Amsterdam en 1 naar
Hamburg vertrokken met olie, oljefolie, marmer, sukade,
citroenen enz.

Volgens een berigt van Z. M. consul te Civita Vecchia,
zijn aldaar, gedurende het eerste halfjaar van 1855, 2
Nederlandsche schepen aangekomen uit Cardiff met steen-
kolen, die in ballast vertrokken zijn naar het eiland Elba.

Nieuwe Diep, 5 Augustus. Alhier ter reede, arri-
veerde heden morgen uit Oost-Indië, Zr. Ms. fregat de
Ruiters, kommandant de kolonel F. H. R. 't Hooft; aan
boord bevindt zich de vice-admiraal v. d. Plaat en eenige-
noot en de volgende officieren, gedeeltelijk tot de stat-
wajoor behoorende, gedeeltelijk in de bovenrol gepa-
trierd; luit.-ter-zee 1ste kl. Toewater, Bloemendaal,
Capellen, Brocx, Gobius en de Vreede; luit.-ter-zee; 2de
kl. Koops, Hollenberg Beckfeld, Laar de Kanter, Spengler,
van Oort, Habets en Koning; adelb. van Duinen, Tug-
kerman, v. Kervel, Müller, Thierens, Brevet, Koning en
Clifford Kock van Bruegel; offic. van gezondheid 1ste kl.
Grueliman; 2de kl. Flucht en Sliccker; 3de kl., Karsten
en Smeedts; offic. van administratie 1ste kl. Opmeer; 2de
kl., Verbrughen en Gijsberti Hodenpijl; 3de kl., Mahieu,
Tromp en Strengnaerts, Klerken Umbgrove en Ouselen,
Androu en Vogel; kapl. der Marine, van Breedenberg;
2de luit. Koentze.

In een Vlaamsch dagblad, de *Vlaemsche Stem*, leest men
het volgende berigt uit Gent dd. 30 Julij, dat zeker niet
weinig opmerkelijk is als eene proeve van Vlaamschen
stijl:

Een wyf had gisteren gepoogd eene lustige Sinte-Anna-
kermis te vieren, maar zonder dat het haar veel kosten
moest. De sooze, gelyk of zy het niet verbeteren kon, was
op de Groenschmarkt aen een kraem gekomen om een lek-
ker scharreken te koopen, en zocht een uit dat op haer
scheen te lagchen; maer, ondertusschen, had de oolyke
sooze twee andere scharrekens weggetoefelt en in haren
korf geloid. Doch de ventster, die niet vervrozen is, en
het spel had afgetoereld en genaeyerd, liet alles geheuren
maer hield oog in 't zeil. Het wyf, welk nu gekoofte zeker
van haer leit te zyn, en reeds waterbakte naar hare twee
lekkere scharrekens, vroeg den prys per pond, en, daer
Sooze-Mie den prys te hoog vond, stak zy schuit van
kant, en meende er nu boven te zyn. Nauwelyks was de
diefgege weg, of men ging haer achterna, en men knaapte
haer by den mantel om te doen afleggen wat zij gestolen
had. Het wyf kwam van Caeneghem, maer, de politie
kwam haer na, en haelde de twee gestolene schollen uit
den korf. Sooze-Mie werd dan naar de permanencie geleid,
en in plaets van lustig en vrolyk Sinte-Anna-kermis te

vieren. is zy in den Mammelokker moeten blijven koeke-
loeren.

Groningen, 4 Aug. Door de arrond.-rechtbank te
Appingadam zijn door den procureur-generaal bij het ge-
rechtshof te Groningen verwezen de beklagden H. H. Kruse
en J. H. de Bruin, than beiden gedetineerd, en zulks ter
zake van diefstal, gepleegd in den nacht van 26 op 27
Januarij dezes jaars, door middel van uitwendige braak
en inklimning in de gemeente Appingadam.

Kruse is op den 11den Julij 1835 veroordeeld geweest
tot tepronkstelling en zes jaren tuchthuisstraf en op den
6den April 1844 tot geeseling, brandmerk, met den strop
om den hals aan de galg vastgemaakt en tien jaren tucht-
huisstraf, en de Bruin op den 13den Junij 1842 tot gee-
seling en tien jaren tuchthuisstraf.

Bergen-op-Zoom, 4 Augustus. De gemeenteraad
alhier, heeft heden met eenparige stemmen aangenomen,
de afschalling van de opcenten op de rijksbelasting op het
gemaal, met ingang van 1 Januarij 1856.

Tilburg, 3 Augustus. Gisteren bezweek zeer plotse-
ling de heer Strick, terwijl deze bezig was de H. Mis te
hooren; eene bloedspuwing, die de ijzing van iedereen
verwakte, deed de man in eenige minuten den geest geven.

Op sommige plaatsen vertoont de aardappelziekte zich
door het verdorren der bladeren en stengel, edoch blijft
de knol tot dusverre ongeschonden. Men verkocht dezelve
Vrijdag hier à 40 cents hier vat.

Algemeen bespreekt men het daarstellen van eenen
spoorweg van Breda door Tilburg naar 's Bosch; men be-
weert zelfs dat concessie dienangaande zou verleend zijn.

Men vernceemt, dat aan de nieuw gebouwde kerk,
wijk Korvel, een nieuwe toren zal aangebouwd worden,
waardoor deze kerk, die anders door sommigen reeds als
een smaakvolen Tempel beschouwd wordt, niet weinig
aanzien zal erlangen.

's Hertogenbosch, 4 Aug. Het Provinciaal Genoot-
schap van Kunsten en Wetenschappen in Noordbrabant,
heeft de volgende prijsvragen uitgeschreven, welke be-
antwoording voor 1 Julij 1856 moet zijn ingekomen: 1o.
een beknopt overzicht der handelingen van de representan-
ten van het volk van Bataafsch Brabant, met eene ge-
schiedkundige inleiding omtrent de wijze, op welke hunne
eerste bijeenkomsten zijn tot stapel gebracht; 2o. eene ge-
schied-, regts- en staatshuishoudkundige verhandeling over
de gilden, welke in een der volgende steden bestaan heb-
ben, als te 's Hertogenbosch, Breda, Bergen-op-Zoom,
Grave en Heusden; 3o. eene verhandeling over den tegen-
woordigen regtstoestand der wegen in Noordbrabant; en
4o. eene verhandeling over het armwezen in het voorma-
lige Staats-Brabant, van de vroegste tijden tot de wet van
November 1818.

In den moedertuin van J. van den Akker, aan de Hand
van 's Hertogenbosch, onder Amelvoen, leevint zich een aard-
appelplant van merkwaardige grootte, hebbende namelijk
eene hoogte van ongeveer 2½ Ned. ellen en voorzien van
43 stengels.

Gedurende de maand Julij 1855 heeft de Rijn-spoorweg
opgebragt aan reizigers f 89,777.75; aan goederen enz.
f 13,754.47. Totaal f 103,532.22.

In de laatstverloopenen maand zijn de Hoogeveensche
vaart afzevaren 1220 vaartuigen, metende 30,890 ton, be-
halve 93 kleine en ongemeten scheepjes. Het totaal van
het afvaartsgebt bedroeg f 2,777,30.

Uit Vlissingen, wordt aan de *Amsterdamche Courant*,
dd. 3 Aug., het volgende gemeld:

Uit echte bronnen kan ik u mededeelen, dat Zr. Ms.
stoomboot *Saembing*, gekommandeerd door den luit.-ter-zee
1ste kl. Hansen, te Java door het koloniaal bestuur is
aangekocht, en door dat bestuur ten geschenke zal worden
aangeboden aan den Keizer van Japan; dat dit stoomschip
onverwijld derwaarts zal stevenen, vergezeld van Zr. Ms.
stoomschip *Gedeh*, op welke laatste de état-major en de
bemanning van de *Saembing*, bij aankomst te Japan, zal
overgaan, om naar Java terug te keeren.

Ingezonden Stukken.

Mijnheer de Redacteur!

Aangenaam was het mij in UEd. geacht dagblad No. 679,
een ingezonden stuk uit Leijden, geteekend Veritas, te lezen,
doordien ik daaruit bemerkte, dat de publieke geest meer
en meer in werking komt, en dat het niet genoeg zij door
zekere fractie *quand même* geregeerd te werden, zonder
dat eenige stem van afkeuring opga, om de ware toedragt
der zaak te doen kennen.

Nijmegen, die, door haren materielen toestand, liever
met den naam van Naarwegen mag bestempeld worden, is
meer dan elke andere plaats gebukt onder handelingen
van dien aard, als van welke in het bedoelde stuk sprake
is en waarvan zij het slagtoffer worden, die, door onwet-
tenheid, de hand leenen aan verkeerde handelingen.

Dit te betoogen zal het doel van mijn schrijven zijn.

Ik stem met den heer Sloet (zie zijn Tijdschrift voor
Staathuishoudkunde en Statistiek) in, dat het verreweg in
de meeste gevallen voordeliger is om de oprigting van fa-
brieken, gemeenschappelijke werkplaatsen en hallen, kaden
en aanlegplaatsen, verbeteringen in de middelen van ver-
voer en nijverheidsscholen te bevorderen, dan kazernen en
stallen te stichten. Maar wat zou Z. Ed. zeggen van eene

plaats, waar fabrieken en nijverheid uitheemsch zijn, door dien zij door het Stedelijk Bestuur, of liever door den Burgemeester worden tegengewerkt? Men behoeft slechts na te gaan wat gebeurd is ten tijde, dat de spinfabriek des heeren Zeewold's in werking was, wiens onbaatzuchtige pogingen door ieder regtschapen mensch moeten geprezen worden.

Wat zou de heer Sloot zeggen van eene stad, waar het Stedelijk Bestuur den aanleg van eene dure buiten-haven goedkeurt, die, hetgeen men op de vingers kon natellen, niet zoude renderen, integendeel interest op interest zoude vorderen, en waarvoor de lasten, nu reeds, van 13 tot 25 procenten gebragt zijn, terwijl men voor de helft goedkoop op eene andere, beter gelegene plaats eene binnenhaven had kunnen daarstellen?

Wat zou hij zeggen van eene stad, waar aldus eene dure haven is ontstaan, eene telegrafische lijn over de wallen voorbijgaat, maar door de handelingen van het Gemeentebestuur sedert jaar en dag een kantoor ontbreekt, niettegenstaande aan lievelingen, gratis woningen worden afgestaan, die ten laste der Gemeente onderhouden worden.

En ik vraag thans uit een beginsel van staathuishoudkunde, of men in soortgelijke gevallen, in eene stad, waar noch handel noch nijverheid bestaat, men de kazernen mag laten vervallen tot dien graad, dat langzamerhand het garnizoen verdwijnt: adres aan het korps mineurs en sappeurs?

Door het plaatsen dezer regelen zult UED. bijzonder verplichten,
Uwen bestendigen lezer,
Nijmegen, 3 Aug. 1855. X.

Varia.

Behandeling van Idioten.

Nadat in ons land een begin is gemaakt met de opvoeding en verpleging der idioten, en wel in eene bijzondere inrigting van onderwijs te 's Hage, is natuurlijk de belangstelling toegenomen in al wat de opleiding en vorming dezer ongelukkige schepselen betreft. Het is om die reden, dat wij niet met stilzwijgen voorbij willen gaan de „memoirie over de behandeling der idioten“, in de Fransche academie van geneeskunde voorgelezen door Delasiauve, geneesheer van Bicêtre, eene memorie, waarin de opvoeding van den idiot, alsmede de verstandelijke en zedelijke beginselen, die hij hem te sluimeren liggen, aangeduid en besproken worden.

Nadat Delasiauve eerst een beschrijving gegeven heeft der ontwikkeling van het onderwijs aan idioten, zoowel in Frankrijk als in andere landen, en aangetoond heeft, dat hiertoe de eerste aanstoot is gegeven door de geschriften van Belhomme, Voisin en Seguin, zegt hij: „Ten einde zich met vrucht te kunnen wijden aan de opvoeding der idioten, moet men ieder voorwerp nauwkeurig onderzoeken ten opzichte van zijn aanleg, moet men zijne overwegende neigingen in aanmerking nemen, de verborgene oorzaken opsporen en zijne radicale gebreken leeren kennen. Wanneer dit moeilijk onderzoek geëindigd is, moet men de aanwezige kiemen trachten te ontwikkelen, op de wijze, zooals Voisin dit in zijne „Aphorismen“ heeft geresumeerd.

Daar, waar de bevatting geheel ontbreekt of zeer beperkt is, zal men zich te vergeefs bemoeien met het inprenten van afgetrokken denkbelden, waartoe de inspanning van het oordeel vereischt wordt. Deze manier van onderwijs kan men alleen toepassen bij zoogenaamde achterlijke kinderen en half-onnoozelen; en zelfs wanneer de onmiddellijke ontwikkeling der hoogere vermogens bij hen gepaard kan gaan met die der lagere, dan nog moet men hen minder onderwijzen in de redeneerkunst, dan wel in het, door eene onafgebrokene oefening, vormen van een oordeel, en er hen toe brengen, dat ze nauwkeurig waarnemen en geregeld denken. Dit is het gedeelte van het oordeelkundig onderwijs.

Bij stompzinnige voorwerpen is de taak niet minder ingewikkeld, niet minder zwaar, alhoewel ze zich voornamelijk moet bepalen tot kunstmatige, gevoelige en instinctmatige middelen. Op meerdere punten gelijk aan die der dieren, moet de opvoeding hier stoffelijk, sprekend zijn. Persoonlijke tusschenkomst, onophoudelijk en gewijzigd door den meester, is volstrekt noodig, ten einde door navolging de aanwending der krachten uit te lokken, de geschiktheden vruchtbaar te maken door eene opvolging van bewegingen en graadsgewijs opklimmende verrigtingen, uit te lokken begeerten, nieuwsgierigheid, en medegevoel door de verscheidenheid der het gemoed bewegende indrukken, en, eindelijk, een tegenwigt te stellen aan verkeerde of ongeordende gedachten, door het opwekken van neigingen en gewoonten in eenen omgekeerden zin.

Wanneer men den verbeterden idiot vergelijkt met den gewonen mensch, dan zal men slechts een gering denkbeeld verkrijgen van zijne gemaakte vorderingen; doch men moet zijnen tegenwoordigen toestand met den vroegeren vergelijken, men moet de fasen nagaan, die hij doorloopen heeft; men moet zich bij het tafereel bepalen, dat zijn gelijken aanbieden, wanneer ze aan zich zelve zijn overgelaten, en men aan hunne vorming niet de minste zorg besteedt heeft, — dan eerst zal men zijne ondergane verandering juist kunnen waarden: eene verandering, die in plaats van meermalen een afzigtelijk voorwerp aan de maatschappij een dragelijk, soms nuttig lid verschaft.

In weerwil van lofwaardige pogingen, worden deze aanwendingen, te Bicêtre, slechts onvolledig gevolgd: de oorzaken moeten, naar Delasiauve, gezocht worden in het gemis aan wetenschap, alsmede in het weifelend gedrag der ge-

neeskundige directie, maar bovenal in de ongenoegzaamheid van het onderwijzend personeel. Om doel te treffen, moet de onderwijzen onmiddellijk kunnen werken, moet hij aanhoudend arbeiden en zich soms met één persoon kunnen bezig houden, en in Bicêtre is slechts één meester voor 110 kinderen, waarvan 95 voor meerdere of mindere verbetering vatbaar zijn.

Vele idioten blijven aan zich zelve overgelaten; het onderwijs wordt slecht met vrucht gegeven aan de helft der voorwerpen, waaraan men het verstrekt: aan valzieken met heldere tusschenpoozen, aan achterlijke kinderen en aan half-stompzinnigen. Bij den laagsten graad van idiotisme wordt de zorg, die men aan hun ondetwijd besteedt, niet beloond.

Men kan het niet dikwijls genoeg herhalen, zegt Delasiauve, dat de opvoeding der idioten eene gestadige beweging en werkzaamheid vereischt. Door aandoeningen, door werkzaamheden, overeenkomstig met de zwakheid van zijn verstand, onophoudelijk zijne aandacht te boeijen, hem tot het maken van vergelijkingen aan te sporen, begeerte en smaak bij hem op te wekken, is het eenige middel, om denkbelden bij hem uit te lokken. Het aangrijpen van de geschikte gelegenheid, alsmede de quaestie van tijd, is eene belangrijke voorwaarde tot eene doelmatige opvoeding. Hoe langzamer men vordert, hoe minder men zich door hoopeloosheid van zijn voornemen moet laten afbrengen, hoe minder men de zorgende hand van den ongelukkige moet aftrekken, hoe minder men tot ondoelmatige middelen de toevlugt moet nemen. Lezen, schrijven, rekenen, enz., kleine talenten, waarvan de vertooning de nieuwsgierigheid kan misleiden, zijn voor wezens, die de reden missen, niets anders dan gebrekkige werktuigen in onbekwame handen.

Zullen wij dit met een voorbeeld staven? Men onderzoek slechts die kinderen, welke, zonder juist onnoozel te zijn, hardleerend genoemd worden. Te vergeefs brengen zij verscheidene achtereenvolgende jaren op de scholen door. De grond blijft braak liggen, de geest blijft traag, het onderwijs gebrekkig; en in den werkkring, die hun later geopend wordt, geven ze de duidelijkste blijken, van hetgeen ze geleerd hebben niet tot hun voordeel te kunnen aanwenden.

Indien men zoodanige onvolledige resultaten reeds waarneemt bij „ezonden“, die evenwel traag van begrip zijn, dan spreekt het van zelf, dat dit bij idioten nog veel meer het geval moet zijn. De tegenzin, dien velen hunner aan den dag leggen voor de ontwikkeling van den geest, en de voorkeur, die ze geven aan meer toegankelijke oefeningen, wijzen ons, in dit opzigt, van zelve den weg aan. Voor hen zoowel, als voor allen, heeft het bereiken van een doel iets aantrekkelijks; en door het verlangen hiernaar worden ze tot navolging en in beweging gebragt. Slagen ze in hunne poging, om iets uit te rigten, dan worden ze, hoe groot de graad hunner stompheid ook moge zijn, leerzaam, aandachtig, van zelve tot het nemen van verdere proeven geneigd; terwijl eene mislukking hun tegenstaat, en men ongelooft veel moeite moet besteden, om hunne aandacht andermaal bij zoodanig onderwerp te bepalen.

De oefeningen, de spelen, de werkzaamheden te vermenigvuldigen, en op deze wijze nu eens de bevolking te kunnen laten samenwerken, dan weder ieder persoon op zich zelve, zietdaar hetgeen het meeste bijdraagt ter verbetering van den idiot. Men moet hiertoe gezins besluiten, dat het schoolonderwijs overbodig is; dit is volstrekt niet het geval, doch het mag de bovenhand niet hebben.

Delasiauve geeft vervolgens een specimen der belangrijkste en noodzakelijkste oefeningen in het stelsel van verbetering der idioten. Vooral moest men er zich met volharding op toeleggen, dat de idioten proper zijn, zelve op hun toilet achtlaan, en, bij het gevolg geven aan hunne natuurlijke behoefte, de zindelijkheid niet uit het oog verliezen; ook behoort men ze aan huiselijke bezigheden te laten deelnemen.

Gymnastische oefeningen van de eenvoudigste soort staan het eerst aan de orde. De oefening der zinnen vormt voor de idioten ingelijks eenen belangrijken grondslag ter verbetering; hierdoor geeft men hun begrippen van temperatuur, digtheid, hardheid, elasticiteit, zwaarte, reuk, smaak, geluid, kleur, afmetingen, vormen, beelden, enz. Door het gehoor kan men voornamelijk twee faculteiten werkzaam maken: muziek en de spraak, die zich, bij gebrekkige wezens, dikwijls in eene omgekeerde verhouding ontwikkelen.

Wat de verstandelijke opleiding betreft, voor zoover de persoon hiervoor vatbaar is, — hierover is reeds genoeg gezegd, om het karakter er van te kunnen bepalen. Schrijven, teekenen, rekenen moeten slechts in bijzondere gevallen onderwezen worden. Het algemeen onderwijs moet zoodanig zijn, als de Geneesche wijsgeer dit voor zijne dochter bepaald had: zien, kennen, opmerken, denken. Men zal ligt begrijpen, dat de vorming van den idiot, die allen wil en iedere zelfwerking mist, veel geduld en volharding noodig maakt. Men moet zich voornamelijk bedienen van de analytische methode, zich uitstrekkende tot alle voorwerpen, enz., graadsgewijs behandelende, hunne eigenschappen, gebruik, en wijze van voortbrenging, naar gelang van hunne gedaante en afmetingen. Om de leerlingen in het rekenen te oefenen, moet men hiertoe vooral middelen van uitspanning bezigen, zooals loto, domino, het kaartspel, enz. Op deze zelfde wijze moet men ook de beginselen der aardrijkskunde, der natuurlijke geschiedenis en der proefondervindelijke natuurkunde leeren. De zedelijke vorming zelfs moet iets verder gaan, dan de gewone routine; het kind zal vooruitgaan in werkzaam-

heid, gematigheid, oppassendheid, ijver, zindelijkheid, en voorzigtigheid, naarmate hij eene betere bevatting heeft, en beter de waarde gevoelt van zijne persoonlijke en maatschappelijke pligten.

Na de opvoeding, die slechts voortgezet wordt, moet gedacht worden aan de betrekking, die het kind in de maatschappij zal bekleeden. De keuze van een ambacht of van een vak moet aan de bekende neiging van het kind ondergeschikt worden gemaakt, en waar deze neiging niet bestaat, moet men haar trachten uit te lokken.

Doch dit is nog niet alles, er blijft nog een belangrijk punt over. Welke moet de verhouding zijn tusschen meester en leerling? Waar zijn de grenzen tusschen gestrengheid en zachtheid? Welke is de maatstaf van straf en belooning?

De heer Seguin helt over tot eene strenge tucht, Delasiauve geeft de voorkeur aan eene vriendelijke bejegening, aan eene zachte, moederlijke behandeling, zoodat de idiot, zonder bang voor zijn meester te zijn, ontzag heeft voor diens persoon en verstandelijke meerderheid.

Wij moeten ons, zegt de laatste, in geene bespiegelingen verdiepen; wij moeten alleen de feiten tot grondslag onzer behandeling nemen, eene waarheid, die zich op de kleine schaal, waarop wij onze proeven hebben genomen, allezins heeft bevestigd. Wij hebben, om alle tegenspraak en hopeloosheid te verlammen, uitgekozen die voorwerpen welke men tot iedere beschaving ongeschikt achtte (waer capita mortua); en eene ondervinding van vier maanden heeft ons bewezen, dat men bij dezen zelfs nog met vrucht kan werkzaam zijn.

Thans heldert D. zijne beweringen met eenige voorbeelden op, waaruit blijkt, hoe gelukkig men onder zijn directie, te Bicêtre, met de opleiding geslaagd is.

Delasiauve eindigt zijne memorie, met de hulp van de Academie voor de behandeling der idioten in te roepen en hoopt, dat dit lichaam al zijn invloed zal bezigen, om het hooger gezag te bewegen tot het vormen van een plan om op eene grootere schaal de opvoeding der idioten te regelen.

Het kan bij ons, nu de eerste steen gelegd is, nu eerste proeve reeds van meer dan eene zijde warme belangstelling ondervindt, geen twijfel lijden, of ook Nederland zal zich weldra mogen verheugen in eene stichting, waar de verworpene idiot tot een bruikbaar, minstens dragelijk lid der maatschappij wordt opgeleid. (Geneesk. Ch.)

227ste Nederlandsche Staats-Loterij.

2e LIJST. 1e KLASSE.

Uitgekomen hooge prijzen:

No. 13189 f 5000; 9230 / 2500; 4520 en 10459 f 1218964 en 19990 f 1000.

Publieke Vermakelijkheden.

Kon. Fransche Schouwv., Donderdag 9 Aug. 7

PASCAL ET CHAMBORE, vaudeville en 2 actes; GOIRE, vaudeville en un acte; TITI à la représentation de Robert le Diable, chansonnette; IL FAUT QU'UN PORTE SOIT OUVERTE OU FERMÉE, comédie en un acte.

Prijs-Courant der Effecten.

AMSTERDAM 6 Augustus 1855.

Nederland. Pct.		Rusland. Pct.	
Ned. W. Schuld. 2 1/2	63 1/2	Hope 1798/1816	5
Dito Certificat. 3	75 1/2	Dito 1828/1829	5
Dito Dito 4	93 1/2	Cert. 1831/1838	5
O. I. Leening. 4		Dito Dito	4 1/2
Amort. Syndic. 3 1/2		Dito Hope	4
Hand.-Maats. 4 1/2		Dito Stieglitz	5
Belgie. 51 1/2		Dito dito 5e Ser.	4
Certificaten. 2 1/2		Dito 1854	5
D° Rothschild. 2 1/2		Inschr. Assig.	6
Frankrijk. 3		Certific. dito	6
Obligatiën 3		Polen.	
Spanje. 18 1/2		Obligatiën	4
Nieuwe 1 1/2		Oostenrijk.	
Dito Buitenl. 3		Metalliek	5
D° Binnenl. 3	30 1/2	Dito bet. Amst.	5
Bew. Sp. Com.		Dito Nation.	5
Amort. Schuld. 4 1/2		Dito 1847	2 1/2
Portugal. 39 1/2		Dito 1851/1852	2 1/2
Londen nieuwe. 3			
Dito uitgest. 4			

Braz. bij Roths. p. s. 500 5 pct. 99 1/2; Mexic., te 3 pct. 21 1/2; dito Onb. 21 1/2; Gren., te Londen 100 2 1/2 pct. 18 1/2; dito Uitg. 6 1/2; Peru 4 1/2 pct. 78 1/2; Consol 90 1/2, 91; Parijs 31; Weenen 5 pct. Met. 77 1/2; Lissabon 11, 37.

Tot bijna onveranderde doch vaste prijzen, was de handel over het geheel niet zeer levendig. Van Amerik. Fonds Grenada's raam 1/2, door winst-realizatie achteruit gegaan, dors waren hooger gezocht.